

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Sadowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Księżak

SSN Oktawian Nawrot

w sprawie z protestu wyborczego A.S. przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
przy udziale

1) Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i

2) Prokuratora Generalnego

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 28 lipca 2020 r.,

postanawia:

pozostawić protest wyborczy bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

A.S., na podstawie art. 287 Kodeksu wyborczego, jako wyborca, którego nazwisko w dniu głosowania było umieszczone w spisie wyborców w obwodzie nr [...] gminy W-M. złożył protest wyborczy przeciwko wyborowi A.S.D. na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz wniósł o stwierdzenie nieważności wyborów.

Wnoszący protest zarzucił naruszenie zasady równości wyborów, polegające na tym, że A.S.D. korzystał w szczególności ze znaczącego wsparcia „TV..”. Zdaniem wnoszącego protest, Telewizja publiczna nie wywiązała się z prawnego obowiązku bycia bezstronną, a relacje „TV..” zdecydowanie sprzyjały urzędującemu Prezydentowi. Według danych przekazanych Misji ODIHR przez

KRRiT, publiczne telewizja i radio poświęciły znacznie więcej czasu antenowego partii rządzącej jeszcze przed rozpoczęciem kampanii prezydenckiej. Według danych KRRiT od stycznia do kwietnia 2020 roku „TV..” poświęciła 2 godziny i 1 minutę na stanowiska polityczne PiS oraz 23 minuty P.O.. W „„W.”” „TV..” z 24 czerwca wyemitowano materiał o długości 4 minut 23 sekund na temat kampanii obecnego Prezydenta. Zdaniem wnoszącego protest format i treść tego materiału nie odpowiadały standardom dziennikarskim i przypominały „raczej reklamę wyborczą urzędującego Prezydenta.”

Wnoszący protest podniósł, że powyższa sytuacja miała wpływ na wynik wyborów, ponieważ „TV..” i jej programy informacyjne cieszą się w Polsce dużą popularnością i zaufaniem. „„W.”” „TV..” 1 i „TV..” I. w czerwcu 2020 r. oglądało średnio 2,58 mln widzów, co stanowiło 22,90 proc. udziału w rynku telewizyjnym. Wedle badania CBOS z 2019 r. problemy informacyjne i publicystyczne „TV..” są głównym źródłem codziennych informacji o wydarzeniach w kraju i na świecie dla ponad 32% ankietowanych.

Na poparcie podniesionych okoliczności wnoszący protest zwrócił się o przeprowadzenie postępowania dowodowego: zbadanie przez Sąd treści programów nadawanych przez „TV..” w okresie kampanii wyborczej w zakresie przedstawiania głównych kandydatów – A.S.D. i R.K.T.; zbadanie popularności programów informacyjnych publicystycznych „TV..” przedstawiających w okresie kampanii wyborczej obu kandydatów; zbadanie zgodności działalności „TV..” z kodeksem wyborczym i innymi powiązanymi aktami.

Prokurator Generalny oraz Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej wniesli o pozostawienie protestu bez dalszego biegu, wskazując, że podniesione przez A.S. zarzuty odnoszą się wyłącznie do okresu kampanii wyborczej. Nadto zarzuty te zostały oparte na subiektywnej ocenie okoliczności pozostających bez związku z przeprowadzonymi wyborami Prezydenta, a nie na dowodach.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP, wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta

Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie, które zostały określone w przepisach ogólnych art. 82 i 83 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 684 ze zm., dalej: k.wyb.) oraz w przepisach szczególnych art. 321-324 k.wyb. i art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz. U. poz. 979, dalej: u.wyb. 2020).

Zgodnie z art. 82 § 1 k.wyb., przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub 2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Wymagania formalne protestu określono w art. 321 k.wyb. Zgodnie z art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

Zarzuty podniesione przez wnoszącego protest dotyczą kampanii wyborczej. Zgodnie z art. 326 § 1-3 k.wyb. komitet wyborczy ma prawo do nieodpłatnego rozpowszechniania audycji wyborczych w programach ogólnokrajowych publicznych nadawców radiowych i telewizyjnych. Łączny czas rozpowszechniania audycji wyborczych wynosi 25 godzin w Telewizji [...], w tym do 5 godzin w TV [...], i 35 godzin w [...] Radiu, w tym do 5 godzin w programie przeznaczonym dla zagranicy. Kolejność rozpowszechniania w każdym dniu audycji wyborczych ustalają kierujący redakcjami właściwych ogólnokrajowych programów telewizyjnych, w tym TV [...], oraz radiowych w drodze losowania przeprowadzonego w obecności pełnomocników, najpóźniej w 18 dniu przed dniem głosowania.

Zgodnie natomiast z § 42 w sprawie czasu oraz ramowego podziału czasu przeznaczonego na rozpowszechnianie nieodpłatnie audycji wyborczych, trybu postępowania dotyczącego podziału czasu, zakresu rejestracji oraz sposobu przygotowania i emisji audycji wyborczych w programach publicznej radiofonii

i telewizji (tj. Dz. U. 2019, poz. 632) czas rozpowszechniania audycji wyborczych w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w programach ogólnokrajowych dzieli się równo między wszystkie uprawnione komitety wyborcze, na podstawie informacji Państwowej Komisji Wyborczej.

Stosownie do treści art. 326 § 4 k.wyb. na ustalenia dotyczące podziału czasu antenowego pełnomocnikom przysługuje skarga do Państwowej Komisji Wyborczej. Skargę wnosi się w terminie 24 godzin od dokonania ustalenia. Państwowa Komisja Wyborcza rozpatruje sprawę niezwłocznie i wydaje postanowienie. Od postanowienia Państwowej Komisji Wyborczej nie przysługuje środek prawny.

Przebieg kampanii wyborczej, w szczególności kwestie emisji audycji wyborczych wraz ze środkami prawnymi, mającymi na celu usunięcie ewentualnych nieprawidłowości w tym zakresie, stanowi inny etap procesu wyborczego niż głosowanie. Zgodnie natomiast z treścią art. 322 § 2 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest dotyczący sprawy, co do której w kodeksie przewiduje się możliwość wniesienia przed dniem głosowania skargi lub odwołania do sądu lub do Państwowej Komisji Wyborczej.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy na podstawie art. 322 § 2 k.wyb., orzekł jak w sentencji postanowienia.